

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy í hasáboz petit sor
10 kr., többszöri hirtet-
ésnél olcsóbb. Nyiltter
sora 25 kr. Belyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Tisztujtás előtt.

I.

Legszébb vezércikkét az új restauráció előtt maga Magyarország belügyminisztere irt az eljárás módjaira nézve, midőn a tisztujtásra utaló körrendeletében figyelmezteti a vármegyéket, hogy javukra használván fel az 1883 I. t. c. rendelkezéseit, oly kezekbe tegyék le a megye közigazgatását, melyeket a közügy szolgálataira képzettség és jellem egyaránt kvalifikál.

Általánosságban szebb és jobb tanácsot mondani nem is lehet, nem is kell; legfőképpen lehet ezt az intelmet az egyes megyék sajátos viszonyai szerint egyéníteni és helyhez alkalmazni.

Vannak tisztviselőink, akik első ifjúságuktól kezdve, munkabíró férfikoruk delén át egészen most folyó késő életalkonyukig a megyét szolgálták, mindenkor becsülettel, kitartással töltvén be nehéz tisztüket. Jóllehet ma, mikor oly aránytalanul nagy a kereslethez a toll munkái közötti kínalat, fognak akadni ezek ellenében koruknál fogva munkabíróbb, képzettségük modern voltával látszólag alkalmasabb pályázók: a méltányosság kölcsönösen parancsoló törvénye, a humánus érzék megköveteli, hogy azokat, hacsak nem teljesen munkaképtelenek, állásukon megtartani iparkodjunk. Kötelességünk ez annál inkább, mert — sajna! — a megyének nyugdíjalapja mindmaig nincs és így égbekiáltó embertelenséget követ el, aki a becsületes munka alatt talán meggöndyedt, de azért erejéből telhetőleg munkálkodó öregebb tisztviselő és családjaik kezéből kivieszi a falat kenyeret s helyébe nyomja a koldusbotot. Ki fog önzéstelen tiszta kézzel beállni az oly közönség szolgálatába, mely embereit, mint a kifacsart citromot, mihelyt delelő erejük leáldozni kezd, mellőzi és eltaszítja?

Nem-e ujmutatás volna az ilyen eljárás arra, hogy aki a tűznél van, kaparjon belőle ki annyi gesztenyét, amennyivel a hajlott kor bizonytalan messze nyúló évein át kitelelt? Mi csoda lelkesedéssel léphet az az ifjabb ember az öregebb helyére, ha egyszer tudja, hogy neki is csak fölét, élete javát akarja kibérelni a választó közönség, aztán mehet odább, mikor már más új pályát kezdeni késő, mert se ereje, se ideje nincsen hozzá?

A megyei bizottmány nem lehet ily lelketlen bérlő.

Legyen tehát első vezérelvünk a legemberiebb érzés, az elismerés, a hála legszebb nyilatkozata, a dologra képes és hajlandó öregebb tisztviselő megtartásában nyilatkozó méltányosság.

Midőn azonban ezt az elnézést hangsúlyozzuk és ajánljuk, nem kívánunk érzélsébe esni és az ősz vagy kopasz fejek láttára megjuhászodva, csupán azon jogcímen, mert valaki régen ül egy helyen, kora kedvéért a közügy kárára tulságos engedményeket tenni.

Eppen a régibb tisztviselő multbeli működése az a vastag nyitott könyv, melynek lapjain alaposan el lehet olvasni, méltán ültek e eddig helyükön? Arányban állott-e, jóakarata erejükkel? Szerettek-e elnézésre szoruló korukig annyi érdemet, mint amennyi kiméletet most igényelnek? Képesek-e még legalább munkakörüknél könnyebb ágaiban szolgálatokat tenni?

Ha ezen kérdésekre nyugodt lélekkel azt lehet vagy kell felelni hogy bizony már az illető a közügy hátramaradása, kézzel fogható kára nélkül tovább csak a hivatal rovására volna tűrhető: akkor, ugyan a részvét engesztelékeny hangján, de az igazság eltökélt erélyével kell azt mondani, hogy: nincsen számodra hely.

Tízszerez szigorral vizsgálandó meg azok szorgalma és ügyszeretete, kiket pelyhedző ifju

ajakkal korán szép állások betöltésére hívott a szerencse és helyüket nem állották meg minden várakozásnak megfelelőleg.

Az a fiatal ember, aki még pályatanulmányai derekán van, s már is polgártársainak közügyeit intézheti, ha képzettség vagy szorgalom dolgában kívánni valót hagyott fenn, nem érdemel semmiféle elnézést. Az ilyen erkölcsi feladat megéreztetni, hogy nem az állás teszi az embert tiszteltté, hanem ember az állást.

Kétszeresen jogosult és helyénvaló az ifju tisztviselő lelkiismeretes szigorral való megroslálása a mi megyénkben, ahol tudvalevőleg nem politikai pártok, hanem egyedül és kizárólag személyes összeköttetések játsszák a restaurációnál a főszerepet.

Nincs itt olyan hatalmas család, amely azt mondhatná: én vagyok a vármegye. Ugyan ha volna is ilyen, akkor sem lenne joga lélek és becsület szerint kenyérbe tenni a maga elzüllött atyafiat, arravalóbb, hivatottabb erőkkel szemben; így pedig, ahogy állunk, egyáltalán — még ha az önzést elismerjük is cogcímnek — nem szabad, nem tűrhető, hogy pusztán családi hagyományok, dinasztikus szenvedélyek, egyes érdemtelenné ifjakat a megyei zöld asztalhoz, mint valami menedékházba becsempésszenek. Szép dolog ösökket birni; de szebb, ha kiki önmagát teszi elismerésre méltóvá. Van abban valami fölemelő, ha valaki elődeinek érdemeire hivatkozhatik; de a kor szelleme csak olyan hivatkozás előtt hajolhat meg, amelyben az utód az elődnek nemcsak nevét, hanem érdemeit is öröklötte és folytatja.

Mindnyájan tudjuk, hogy megyénkben opozícióra nem gondol senki; látjuk és láttuk már ismételtén, hogy a mostani vezetésbe vetett mindenoldalú föltétlen bizalom mellett, itt nem is lehet ellenpártot teremteni. Egyesek talán próbálnak csinálni annyiban, mert kegyelt személyeiknek a saját befolyásukkal remélhetnek csupán érdemet szerezni.

Ezek — erősen hisszük és reméljük — egészen meg fognak csalódni.

A kandidációs hatalom oly kezekben van, melyek két évtizedre szóló közigazgatási mult alatt többször estek szintén — még pedig folyton emelkedő siker kíséretében — restauráció alá. Ily férfiu kezében tudván lerakva ezt a nagy hatalmat, érzi és várja minden elfogulatlan pályázó, hogy az egyéni érdem iránti méltányosság s a közügy érdekeinek biztosítása lesz az a két szélső pont, melyen belül ki kell békülnie, el kell simulnia a pusztán protekcióval támogatott szerencsevadászatnak.

A jelen tisztujtási alkalommal tehát közszereletben álló főispánunk egyéniségében kettős kezességünk van a belügyminiszteri nemes intenció megalósulása iránt

Először, mint kizárólag a munka és személyes érdem által felmagasztalt férfiu bizonyára csak azokat fogja a minősítettek közül kandidálni, akik munkaszeretetüknek s becsületes jellemmel párosult szakértelmüknek vagy bizonyítékait vagy reményekre jogosító jeleit adták.

Másodszor ez által a legszűkebb térre fog a sokszor hivatlan, sokszor önző, sokszor erőszakos és jogosulatlan családi, kerületi vagy érdekcsoport befolyás összezsugorodni.

Hogy a családi dinasztia ezen megszólásával nem az érdeklődés, nem a józan és sokszor hasznos korteskedés ellen beszéltünk, azt legközelebb fogjuk kifejteni.

Ellentájközásul.

Pár megjegyzést teszsek Barthal urnak a zombori színházat illető multkori reflexióira.

B. ur kimutatja, hogy deficit nincs; hanem van 16,000 frt elsőbbségi kölcsön és 10,500 frt függő adósság. Mi egyszerű polgárok, a kik financiéreket nem vagyunk, mindazt, a mit kölcsön veszünk „tartozom” címen értjük. Tehát a színház részvénytársaságnak deficitje nincs, hanem van adóssága, még pedig 26,500 frt és annak évi kamatja kamatadóstul 2181 frt. Miután pedig a kamatot is csak a színház és melléképületei

nek jövedelme viseli; tehát fizetni való — nem deficit csak adósság — van a színházon összesen 28,681 + 1453 frt 55 kr. fenálló építési költség, vagyis végösszegeben 30,134 frt 55 kr.

B. ur a részvényeknek a város javára részben való odaajándékozását nem javalja, mert az káros a részvényesekre.

Ha egy nominalis 50 frt értékű részvényért adna valaki 30 frtot, biztosítom, hogy a színházi részvények $\frac{2}{3}$ -a egy hét alatt az ő zsebeiben lenne; sőt egyes félig befizetett részvényeket ingyen kinalgattak még a minapában is. Egy részvény nem azt érte, a mit ráírnak, hanem a mit kapni érte. Így a török sorsjegyek jó voltát is lehet bizonyítani.

Most a kinek van egy részvénye, van névleg 50 frtja, de nem ad érte neki senki jóformán semmit; ha önként azt mondanók mind — a mit praktike ugy is hiszünk — hogy érjen egy részvény 25 frtot: akkor az adósság majdnem elenyészvén, meg is érné azt a részvény s meg is lehetne érte kapni. B. urnak nem baj, hogy a 32,000 frt részvénytőkén felül még 26,500 frt be van fektetve a színházba; őt vigasztalja a vasutak s a pesti Hungaria példája.

Igaz ugyan, hogy: dulce est socios habuisse malorum; csak azt szeretnők kimutatva látni, hogy a mi részvénytársaságunk is prosperál ugy, mint az idézett vállalatok. Hanem hát ez az, a mit nem látunk és nem hiszünk.

B. ur a színház és vendéglője állandó évi kiadását 3455 frt 19 krban állapítja meg, melyben se egy krajcár újberuházás, se javítási költség, se előre látatlan kiadás nem figurál. Pedig ő tudhatja legjobban, mi minden kellene még, ha volna miből beszerezni: nincs a színháznak se könyvtára, se ruhatára, se megbízható jó világítása stb. A vendéglő pedig szörnyű puruttja karban van, ugy hogy azon a Vadászkiürt és Tigris citálása se segít, hanem át kell teljesen alakítani, ha élni és jövedelmezni akar. Névszerint azt az abszurdumot, hogy két ebédlője a külön végén legyen, meg kell szüntetni.

De jól van, fogadjuk el ezt a kiadási számlát helyesnek és nézzük a bevételi számlát.

Igaz, hogy az Elefánt bérlője köteles 1884. nov. 1-ig 1600 frt bért fizetni; de ki fog az első lelkesedés, a fundus instructus — bármily okokból származott — elbukása után annyit adni? A kocsmák divatcikkék, hirtvéük után élnek és ha egy vendéglőt valaki bukással hagy el, abba nehézt többet fizető utódot keresni és találni. Kétszeresen nehéz nálunk, a hol kiskocsmák, faluk szerint elfogadott és látogatott cégek, prosperálnak leginkább. Nálunk az urak a kocsmákban csak követelnek, de nem igen fogyasztanak; néha sokat fogyasztanak, de rendszerint nem fizetnek. Ez pedig nem segíti az árendát. Az igaz, hogy színházi bérlő az alapsz. 4. §-a szakasza szerint 26 hétre 10 frtjával $26 \times 5 \times 10 = 1300$ frt járna; de az is igaz, hogy az első évben se folyt be még a tényleg megtartott előadások után se a napi 10 frt, sőt arra is emléksznünk, hogy több valóságos egzekució utján szedték be az illetékek egy részét, a többi pedig vezetettik világ végeig, mint Sági és Dobó adósságalapítvány.

Hanem itt nézzünk körül.

A szerb testvérek okosak, kivették ez idén a színházat 3 óra; meg is fizetik betenkit az 50 frtot, tehát összesen a 600 frtot. Hanem: quid tunc?

Ha föl vesszük a legjobb esetet, jönnék febr. 1-én magyar színészek 3 óra, hogy kijöjjön az 1200—1300 frt színházber a folyó évadra.

Hanem ne feledjük, hogy okt. 1-től március végeig jövőre is mienk magyaroké a színház; tehát az idei téli pótlékkal együtt az 1883—84-iki szini évad alatt összesen 9 hónapig kellene magyar színészeket eltartanunk — a 4-ik §-s szerint.

No, aki ezt realizálhatónak hiszi, az jó idealista, de rossz számító, még rosszabb ismerője a viszonyoknak. De engedjük meg még ezt is.

Hanem hiszi e B. ur, hogy 1884. őszén megint jönnék ide szerb színészek? — Én nem hiszem. A magyarizatot és indokolást hazafias okokból fentartom magamnak és a jövő évknek.

Es mi lesz akkor, ha két szezonon át egymásután nekünk magyaroknak 6—6 hónapig kell a színészeket eltartanunk s a színházberletet összeizzadnunk?

Mi, akik már vagy 20 éve Zombort lakjuk, tudjuk; mert láttuk, tapasztaltuk — azt, hogy mi kimerülünk, a színészek bejönnek hintón, kimennek bukottan gyalog.

Az igaz, hogy az idén 170 frt folyt be színházunkban rendezett mulatságok címén. De hát ez mit bizonyít? Amint drága lesz a vendéglő bérlete: szegény lesz a bérlő, nem tarthat úri konyhát és pincét; ha nem tarthat, nem leszünk megelégedve vele és átme gyünk a szomszédba bálozni. Különb is esélyektől feltételezett jövedelmet büdzsébe venni nem reális, mert alapjában esetleges.

Es még így is marad 205 frt hiány, melyet B. ur szerint „egy-két hangverseny vagy bál rendezése s az Elefánt bére felemelése által könnyen lehet törleszteni.” Ez megint olyan kapitális, melyre reális pénzemberek nem sokat, vagy igazabban semmit se adhatnának.

Az eddigi nyüzsgés-buzdulás után — pedig

lát az első év mézes heteit éltük — hitelezőink bizonyára nem hisznek meg az ilyenféle kezdemény sikerétől.

B. ur hivatkozik még 1869-ben a színügy állandósítása körül tett lépéseire.

Elismerés neki érte! Kitűnő kezdeményező, de mint az igazgatóságból való kilépése mutatja, hamar bele fárad. És e kilépés egyúttal a legmakacsabb negatívója boncolgatott cikkének. Mint egy tekintélyes ur mondta a színházi közgyűlésen leköszönésekor: Ha jól csinált, élvezze az elismerést; ha rosszat, töltsön férfitársan önközösa hibáinak következményeit.

De ezt nem teszi, hanem apológiát ír egy jól tervezett, de rosszul kivitt mű fölött. Ezt a sokban tarthatatlan apológiát vaktában támogatni, vagy annak elhibázott alanyát leltári alapon a város nyakába varrni: nem független polgárokhoz, nem a város értelmiségéhez illő feladat.

Erhet pl. egy könyvtár leltár szerint ezer frtot; de az a kérdés, ki ad érte annyit? A portéka árát nem a kínálat, hanem a kereslet és haszon szabályozza. Míg az 50 firttal kibocsátott színházrészvény nem hoz, nem ér semmit; addig a takarékpénztár részvényei minden ajánlgatás nélkül túlon-túl kerestetnek és fiztetnek.

Az, hogy a város 1869-ben 40000 frtjót állt a színházért, igaz; de arra nem adott megbízást, hogy még 25 ezer forintot beleaprítsunk semmi haszon fejében.

Ha megtettük, ez nem jogom arra, hogy most részvényeink értékét a város pénzén biztosítsuk, azon város pénzén, melyben a fűadózó tümeg azt se tudja mi az a színház, melynek létét éppen mi értelmiség, tehát azok forszirozzuk, kik a város önfentartásához alig fele részben járulunk.

A városnak igenis lehet és ma-holnap kell a színházat átvennie; nekünk részvényeseknek pedig kell azt átadni akarunk. Ezt egyrészt a saját részvényeink érdeke, másrészt a színház megélhetése követeli.

Nagyon közel van az az idő, egy év múlva teljes érvényre lép az új, hogy a részvénytársaság a mai alapon nem mozdulhat többé se előre, se hátra.

E zsákutcába bemennünk nem kell, ha utógondolat nélkül és alapos számitással bódítunk tért a színház városivá tételének.

De fiktív jövedelmek, soha nem teljesülendő nyereségek bizonygatása: e célra nem vezet. Van még bennünk annyi lelkiismeret és függetlenség, hogy az amugi is súlyosan megadóztatott polgárságot az értelmi osztály mulattatásáért új terhekbe és adókba rántani nem engedjük. Öntsünk kölcsönösen tiszta bort a pohárba; valljuk meg, hogy az a színház még nem is kész, mert nincs kellő világitása; hogy magyar-szorb intelligenciánk egyaránt csekély számánál fogva jövedelme nem is igen lehet; hogy csak az értelmiség további áldozatkészsége mentheti azt meg az utókor-nak. Appelláljunk az általános kultúra iránti lelkesedésre, mely városunkban sohase hangzott el sikertelenül; számadási kérdésekben ne akarjunk tekintélyi bizonyítékokkal érvélni.

Ne legyünk szűkeblűek s ne fájjon az így is amugi is csekély értékű részvényekért a szívünk.

Akkor talán, de csak akkor is talán, sikerülhet színházunkat, városunkat s részvénytársulatunkat az így egy év múlva beállandó nehéz napok ellen assekurálunk.

En tehát a „Bácska” f. é. 73. számában közölt azon indítványt, mely szerint az ott mondott s a város javára még előnyösítendő körülmények között a színház átadandó, teljes lelkemből helyeslem azért, mert azt az épületet se újra kerülni, se magán spekulatív kezére jutva látni nem óhajtom.

Egy részvényes.

Hírek.

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére, Mayer Béla a kalocsai székesegyház idős mesterkanonokja, érsekmegyei főtanfelügyelő, zsinati vizsgáló és főszentszéki előadónak, a Szent-Agostonról nevezett kalocsai címzetes apátságot díjmentesen adományozom. — Kelt Bécsben, 1883. évi november hó 9-én. Ferenc József, s. k. Trefort Agoston, s. k. Gerlinger Pal, a zombori kir. törvényszékhez joggyakornokká lett kinevezve.

Palánkán a kinstár engedélye mellett termett dohánybevételek f. november hó 26-án veszi kezdetét és f. é. december hó 28-ig tart.

Hirdetmény. A m. kir. iparművészeti tanoda, mely egyrészt a m. kir. iparművészeti múzeummal, másrészt a m. kir. országos mintarajztanodával áll szerves kapcsolatban, (VI. ker. Izabella utca 62 sz.) az 1883/84-iki tanév téli tanfolyamát, f. évi november hó 15-én nyitja meg. Az egyes osztályokba még néhány új növendéket befogadhat. Ez állami szakiskolának célja a művészeti ipar különböző ágaiban való minél teljesebb kiképzésre alapos szaktanulmányok segítségével és pedig mind elméleti, mind gyakorlati oktatás útján alkalmat nyújtani. Ezen céljához képest az intézeti oktatás feloszlik előkészítő és szakoktatásra. Az előkészítő tanfolyamban az iparművészeti szakmákra közösen szükséges tantárgyak taníttatnak. Nevezetesen: műszaki rajzolás, elemi és ábrázoló mértan és távlatlan, ékítményes rajz, építészeti rajz, alakrajz, mintázás, műtörténelem és stílus, boncoltatlan. A szakoktatás tárgyai (egyelőre 5 külön osztályban) a következők: I. Iparművészeti rajz és tervezés. II. Mintázás. III. Műfaragás, épületdíszek és bútorzat. IV. Fémformálás és vésés, zománcozás és galvanoplasztika. V. Fametszészet (xylographia). A tanulók beiratása f. évi november hó 15-től 18-ig délelőtt az orsz. mintarajztanoda sugárúti tanépületében 83. sz. alatt eszközölhető. A főlételre szükséges: a) hogy az illető 14. korévát már betöltötte legyen; b) hogy iskolai bizonyítványait s szülőinek vagy gyámjának beleegyezési nyilatkozatát előmutassa; c) hogy azt, mikép előzetesen elemi vagy mintázási oktatásban már részesült, eshetőleg az intézet körében készítenő próbamunkával igazolni képes legyen. A befogadott növendékek tanterve és órarendje, készségi fokához és céljaihoz képest tanártestületileg külön lesz megállapítandó. Gyakorló műiparosok, az előkészítő- vagy va-

lami szakosztály egyes tantárgyainak mivélése céljából, a míg hely van, vendéglátogatóknak is befogadhatnak. A szakiskolabeli oktatás teljesen ingyenes. Szegény sorsú jó növendékek az ily célokra törvényhozással engedélyezett javadalom erejéig anyagi támogatásban is részesülhetnek. Kelt Budapesten, 1883. évi november hó 1-én. A m. kir. iparművészeti tanoda igazgatóságától.

Katona András, mokriai illetőségű, legutóbbi időben Szenttamason tartózkodott bognár- és kovácsmester több rendbeli adósságainak bátrahagyásával megszökött. A kérdéses egyén személyleírása a következő: állapota nős, nejétől elvált, lakhelye Mokriai, életkora 32 éves, vallása ágostai, termete alacsony, ábrázata gömbölyded, haja fekete, szemei sárgák, orra rendes.

Almásról írják. E napokban megfordult Almás községében egy — úgy hisszük — lengyel koldus zsidó, ki is itt a jobbmódú almási zsidóknál több napon át élőködött; meglegelvén azután itt a további ingyen-élést, keréket oldott jobb hazát keresni; de egyedül nem akarván utazni, egy öt-hat éves német, Mózer nevezetű leányt is keze birtokába vette, utitársul. Hanem szerencsétlenül járt a szerencsétlen, mert az említett leány atya nesztét vevén a dolognak, üldözöbe vette a rablót, és a község szélén el is fogta szerencsésen prédájával együtt. Meglehető számú ütleggel azután elkísérte az illető járásbíróshoz, hol is jelenleg várja méltó büntetését.

Hirdetmény. A zombori koresolyázó egyesület 1883. évi november hó 25-én, vasárnap délután 3 órakor a városláza kis tanácstermében közgyűlést tart, melyre a t. c. tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. Kelt Zomborban, 1883. november 18.

Déronyan f. hó 16-án este az otthelyi jegyzői őrök, Hajdú F. elment a koresmába és leült bizonyos Nikola nevű dohány csempéssel kártyázni. A nála volt 2 frtot csak hamar elvesztette, mire a koresmárostól kért 5 frtot kölcsön, ezt is elvesztette s a koresmáros már nem adott neki több pénzt. Erre Hajdú zálogba adta óráját Nikolának és tovább játszottak. Az óráért kapott 5 frtot is elvesztette. Most látván Hajdú, hogy sem pénz sem óra nincsen többé, vissza követelte óráját, melyet Nikola azonban csak az adott 5 frt lefizetése után volt hajlandó vissza adni. Hajdú emiatt Nikolát meggyilkolással fenyegette. És midőn a fenyegetés nem vezetett célhoz, elment haza, magához vette puskáját és reggeli 2 órakor felkereste Nikolát lakásában, ismételve követelte tőle óráját és mivel Nikola folyton az adott 5 frtot emlegette, rá akart löni. Ezt látván Nikola felesége, elotlotta a gyertyát, hogy Hajdú ne lánson löni. Hajdú azonban fogta puskáját és a sötétben is úgy verte a puskával fejebe Nikolát, hogy vérbe borult a feje. Nikola eddig még az ágyban ült, most azonban felkelt, kidobta Hajdút és mikor a gyujtott gyertya mellett látta, hogy egészen véres, kést ragadott és az ismét visszatérő őrökön 9 késszurást ejtett, melyek közt azonban csak az utolsó volt halálos. Mert ugyanis ezen szurás az utolsó oldalborda pár közt behatolt a tüdőn s a lépen keresztül a gyomrárt vágta szét. — Hajdú, a hosszas dulakodás folytán oda sietett tanuk vallomása szerint is csak azt mondhatta, a kapott életveszélyes szurás után: „Közönm Nikola hogy megöltél”. — Nikola aztán mindjárt elment, fölkelte a jegyző urat és egész hidegvérűen azt mondta neki, hogy őröket megölte, ott van lakásában, vitesse el onnant! — Hajdút másnap boncolták és az egész község részvéte mellett este 7 órakor eltemették. Nikola pedig a hódásági járásbíróshoz börtönben várja hős tettének jutalmát.

Szabadkan jelenleg Mosonyi Károly jól szervezett társulata működik a közönség lelkes pártfogása mellett. A drámai erők ugyan elég kívánni valót hagynak fén, de az operette csakugyan kitűnő és nem hisszük, hogy a vidéken társulat volna, mely kitűnőbb operette-erőkkel dicsekedhetnének. Rónaszékyné, Tatay Eugénia, Locsarekné, Zajonghy Elemér, Tiszai, Halászi mind oly erők, melyek a közönség tetszését megnyerték és a szinigazgatónak telt házakat szereznek. Különösen ki kell emelnünk Tatay Eugéniát, ki kristály tisztá csengő hangjával, ügyes játékkal bátrán foglalhatna helyet bármely fővárosi színházban is, kit minden fellépése alkalmával a közönség lelkes ovatóikkal fogad. Meg kell még emlékeznünk Tiszai urról is, a jeles operette bufforól, ki már első fellépése alkalmával a közönség kedvencevé lön. Igen ügyes és használható színész, kinek minden alakítását tanulmány és műgond jellemzi. A drámai erők között Csabi és Kazaliczky, a népsziműben Várady érdemelnek említést. Egyébkként a dráma egészben véve gyöngé. B. M.

Budapesten az orsz. gazd. egyesület iskolatárképzőintézetét a m. kir. országos közhasznú intézetek vezető tanítóit közül megválasztották 25—25 firttal a következő tanítókat jutalmazta: Lissák János, Baja; Molnár Imre, Petrovosszóló; Haraszt István, Szabadka; Schulhof Lipót, Ó-Morovica. — E díjak tényleges nyugtára az elnökségnél (Budapest, Köztelek) fölvehető.

Stiastny László, helybeli jőhírű órá, hült teteit szerdán tették nagy részvét mellett örök nyugalomra.

Árverés. Mészáros János 400 frtra becsült ingatlanai jan. hó 21-én Baja.

Az 1885-iki országos kiállítás Zombor kerületi bizottsága e hó 16-án délután 4 órakor a megyeház másodemeleti kis tanácstermében Sándor Béla főispán ur ő méltósága elnöklése alatt első ülését tartotta, melyen az elnökön kívül jelen voltak: Bittermann Nándor, Husvéth István, Frey Imre, Szalay Károly, Mayer Ignác, Gottlieb Márton, Jezdimirovics Lyubomir, Schön Adolf, Csirszka Konrád, Roheim Károly, ifj. Michels János, Heine Keresztély és dr. Margalits Ede titkár. Sándor Béla főispán megnyitván a tanácskozást üdvözlő a kerületi kiállítási bizottságot és azon biztos reményének ad kifejezést, hogy a bizottság ügybuzgó működése folytán Bács-Bodrogh vármegyének zombori kiállítási kerülete a kiállításon méltón lesz képviselve. Erre dr. Margalits Ede kiállítási titkár felolvassa Ráth Károly főpolgármesternek a budapesti kiállítási kerület elnökének átiratát, melynek értelmében a következő határozatok hoztak: a) A zombori kiállítási kerület irodájának vezetésével dr. Margalits Ede titkár bízatik meg, melynek helyisége nevezettnek apatini utcá-

ban 676. sz. alatti lakása leend. b) Az irodai költségek fedezésének tekintetéből a zombori kiállító kerület semminemű más egyletnek, sem az országos kiállítási bizottságnak, sem a budapesti iparkamarának terhére nem akar lenni annál is inkább, mert a kiállítás levelezési és hivatalos közlései a portomentességet élvezik — és az összes környomatványok díjtalan kiállítását Bittermann Nándor a bizottság alelnöke nagylelkűleg felajánlotta. E nagylelkű és tetemes pénzösszeget képviselő ajánlatért főispán ur ő méltósága Bittermann Nándornak meleg szavakban köszönetet mond és közhelyeslés között nevezettnek szép tettét jegyzőkönyvileg megörökítendőnek javasolja. c) Titkár bemutatja a Zombor városi iparosok névjegyzékét, — mire elhatározzatik, hogy a zombori kiállítási kerülethez tartozó négy járásból, kivált azok főbb helyeiről hasonló névjegyzékek szerzendők be és az iparosok, gazdák és földbirtokosok körlevelek útján szólítandók fel a kiállításon való részvételre. E körlevelek szerkesztésével dr. Margalits Ede titkár bízatik meg; e körlevelek először is a „Bácska” című megyei lapban közöltetvén, azok lenyomatai az egyes kiállítóknak megküldetnek. d) A Zombor városi kiállítási mozgalom vezetésére és intézésére Bittermann Nándor elnöklése alatt a kiállítási kerület bizottságának Zombor városi tagjai, névszerint: Széchényi József, Gottlieb Márton, Bikár Simon, Konyovics Jusztin, Szalay Károly, Husvéth István, Mayer Ignác, Frey Imre, Darázi Antal, Schön Adolf, Ivkovic György, Jezdimirovics Lyubomir és dr. Margalits Ede bízattak meg. e) A kiállítási kerület következő pontjain helyi bizottságok fognak szervezteni, névszerint: Bezdánban, Apatinban, Hódáságban, Kulán és Cserenkán. E szervezési munkálatra dr. Margalits Ede bizottsági titkár küldetik ki. f) A Zombor városi és a nevezett öt helyi bizottság ügyeinek intézése a főispán ur elnöklése alatt időszakonként tartandó kerületi kiállítási bizottsági ülésekben fog eszközöltetni. g) A kiállítási bizottság a bejelentési ívek beküldési határidejének 1884. március 31-éig való kiterjesztését fogja kérelmezni; (már meg van ígerve). Végre elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére: Bittermann Nándort mint alelnököt, Husvéth Istvánt és Gottlieb Mártont felkérvén a kerületi kiállítási bizottság ülést befejezettek nyilvánítja és az egész kiállítási ügyet ismételten a bizottság hazafias buzgalmába ajánlotta.

Tegnap nov. 22. reggeli 8 órakor a Balázs-féle sarokházban a vakolatok alatt a gerendázat égett, a tüzoltók miután a gerendázatot belül leszedték nagyobb szerencsétlenségnek elejét vették.

A Vadászúrt apatini utcai kapuja előtt a gyalogjáró meg van rongálva, hogy — kivált sötétben — veszélyessé teszi a közlekedést. Csináltassa meg, akit illet.

A zombori színház 1884. febr. 1-től a virágvasárnapig magyar színészeknek adatik ki.

Szombaton a Vadászúrt vendéglőse a nagy teremben tombolat rendeztet.

Gróf Zichy Jenőt Ujvidéken hasonló entuziasmus-sal fogadták mint Zomborban.

Palankáról írják: Járásos megyei bizottsági tagjai f. hó 25-én itt értekezletet tartanak a leendő járási tiszviselők személyi kijelölését illetőleg. Szolgabírói jelöltül Csopor Gyula ö-becsei ügyvédet szüddékozunk fölkerülni. (Helyesen cselekszenek! Ez a realis komoly eljárás; de nem egy egyént, aki arról mitem tud, nincs jelen, kihivatlan támadással, vagy még ennél is alkalmatlanabb védelemmel, ugyszólván tudtán kívül meghurcolni. Irt emellett egy tekintélyes bizottsági tag a volt futtakai járásból egész apológiát; de annak közlését a kedélyek nyugalma érdekében mellőznünk kellett. Szerk.)

Türkl Dávid hajmoki lakos fizetését beszüntette. Szabadkan Pécs Tukulyac József forgó pisztolyt vásárolt Löw Max kereskedésében, a pisztolyt azonban nem használhatván, azt fia által visszaküldötte. A kereskedő beakarván bizonyítani hogy a pisztoly rugója jó, azt rángatni kezdte, mire a fegyver elsült és a fiatal Pécsnek oldalbordáját súrolta a golyó; a sérülés nem súlyos, de kevés híja hogy halált nem idézett elő. Löw Max nem tudta hogy a pisztolyban töltény van, innen támadt a szerencsétlenség.

Bajmokról írják: Tóni gyerek egyszer csak arra ébredt fel, hogy az ő „szép Juliskáját” férjhez adták másnak. „Tóni gyerek erre ugyan nem mondotta, hogy: „viselje hát gondját más a nyájnak, hanem feltette magában azt; hogy ha szép szerével nem lehet Juliska az övé, hát akkor másképen fog cselekedni, és mégis az övének kell lenni. Juliska iránti szerelmét szívéből és fejből kiverni, csak nem igen akaródzott az sikerülni. Hogy aztán ez ilyen keményen begyökeredett szerelmet Juliska kőház szemei, vagy dús hozományának reménye idézték-e elő Tóni gyerek szívében, azt mi ne keressük, elég az hozzá, hogy Tóni szerette és minden áron Juliskát magához ragadni iparkodott. Ő szereti. — Juliska pedig másé legyen? — Ez a logica sehogysem férhetett Tóni gyerek két füle között lézengő gömbölyűségbe. Míg a szép Juliska boldog vőlegénye alig várta az egybekelés napját, addig nem éppen irigylésre méltó, különös módja az egybekelésnek érlelődött meg Tóni gyerek agyában, melyet részben foganatosított is olyaténképen, hogy egy készen tartott kocsival oly helyen várakozott, a merre Juliskának d. u. két óra felé el kelle mennie és midőn a kocsihoz ért, Juliskának minden ellenvetése és szabadkozása dacára, Tóni gyerek második magával, Juliskát megragadván, kocsiára téve tova száguldott és az üldözés elől egyik rokonánál menedéket keresett. Csak hogy persze Juliska tetőtől talpig becsületes atyjának sehogysem tetszett az ily fajta egybekelés, a miért is nyomban utánuk sietve már a másik fél órában Juliskával vissza haza érkezett és így Tóni gyerek sajtóságos egybekelési módja a dugába dől. Hogy azonban élvezni fogja e a mézes heteket, az a vizsgálatlól függ, miután Juliska édes atyja az esetet az illetékes hatóságnál már bejelentette és így hínét, hogy mézes hetei is lesznek. Két nap mult el ez eset után és a boldog vőlegény tegnap vezette oltárhoz a szép Juliskát. Tóni gyerek pedig elmondhatja azt, a mit most egy éve egy igen jó ismerősömtől hallottam, (ki mellesleg legyen mondva, egy kissé gyenge a magyar nyelvben) hogy: „Hej szerelem-szerelem! ütött volna meg a fene.” Mijó.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter a titeli kir. közjegyzői állomásra Gáspár Lajos, újvidéki kir. közjegyző-jelöltet nevezte ki.

A Fonciere biztosító társaság ügynöke, Müller József, helyben időzik és igen kedvező feltételek mellett jelentkezéseket elfogad.

Uj közseg. Újvidékről értesítik lapunkat, hogy 109 temerini, 37 újvidéki és 14 ó-becsei jómódú magyarok a nagybörzést rom. kath. vallású polgár, kik föld, házbirtok, marhaállományban és készpénzben együttvéve 462,730 frtra becsült vagyonnal rendelkeznek, megvették a kir. kincstártól az alsó- és felső-kovili, valamint a grahovói, összesen mintegy 3200 katasztrális hold területű erdőket a 2184 holdon levő faállománnyal együtt 605,000 frtért. A vevők társulata, mely még 40 taggal egészíti ki magát, kötelezte magát az erdőket kiirtani és a megvett terület egy alkalmas pontján, melyet a zombori m. kir. jószágigazgatóság és a politikai hatóság fog kijelölni, új községet alapítani, annak építését az 1884. év tavaszán megkezdeni s úgy folytatni, hogy legkésőbb az 1885. év tavaszán 200 ház felépüljön és a politikai nagy község megalakuljon. A vevők az erdőnyagra eső 180,000 frtnyi vételárból 60,000 frtot már lefizettek s jövő hó elején már birtokába lépnek az egész megvett területnek. A be nem erdősitett földre eső 425,000 frt vételárát 1886. évi december 1-től kezdve 7 egyenlő részletben minden év december 1-én fizetik az 1883. évi december hó 1-tőljáró 6% kamatokkal együtt, s erre nézve minden vevő az általa megvett területarányában szavatol. A kir. kisebb haszonvétel jogát a kincstár a létesítendő községnek engedi át, de oly feltétellel, hogy az csak községbelieknek lesz hasznosítható adható és a jövedelem közélokra lesz fordítandó. A lelkész kinevezésének jogát a kincstár magának tartja fenn. A volt csajkás kerületben ez lesz az első magyar község. Adja az Isten, hogy felviruljon.

A folyó 1883. évi november hó 22-én megtartott városi közgyűlés.

Polgármester jelentése. Ő csász. és apostoli kir. felsége, valamint Rudolf trónörökös Ő fensége által Stefánia trónörökösné Ő fensége szerencsés születe alkalmából kifejezett szerencsekívánatok iránti köszönetük nyilvánítása tárgyában. Hódoló tudomásul vétetik.

Zombor szab. kir. város közigazg. bizottságának félévi jelentése. Tudomásul vétetik.

Az 1884. évi városi költségvetés. Szombatra halasztatott.

1884. évi közeveti alap költségvetése. Szombatra halasztatott.

Az igazoló választmányának jelentése az 1884. évi összeállított virilisták névjegyzéke tárgyában. Az 1884-iki virilisták névjegyzéke: Fernbach Antal, Konyovits Jusztin, Széchenyi József, dr. Sztójkovits Péter, Vuics A. Miklós, Hameder Károly, Szauerborn Károly, Lallosseits Jakab, Aszt Nándor, Szillich Gyula, Zsivánovits Samu, Bikár Péter, Bikár Simon, Falcione Gusztáv, Nikolits Ulászló, Bunyi Károly, Esztergamy Károly, Koczkar Zsiga, dr. Wolf Kálmán, Bikár Pál, Gottlieb Márton, Mihajlovits Miklós, Blumenthal János, Virter Károly, ifj. Dzsinitz Antal, Michelsz Jakab, Falcione Lőrinc, Milasseits János, Leovits Gedeon, Rausch Jakab, Dalmay József, Husvéth István, Wolf Sándor, Dzsinitz Péter, dr. Kronits István, Michelsz János, Sztanimirovits Pál, Lippert Ferenc, Jankovits Antal, dr. Ambrozovits Károly, Barthal József, Fejér Gyula, Gallé Emil, Ambrozovits Gyula, Tárcazy Mór, Stein Márk, Kaufmann Simon, Veszeloyszky Péter. Póttagok: Bruck Adolf, Kovácsy Kálmán, Konyovits István, Nikl János.

Polgármester jelentése az 1883. év végével kilépendő 24 bizottsági tag helyének választás utáni betöltése iránt. A választás napjára több oldalú vita után dec. 8-ikára tüzetett ki. A városrészek elnökei: Belváros: Kozma László. Felsőváros: dr. Ambrozovits Károly. Szelenese: Tárcazy Mór. Cservenka: Bugarszky Miklós. Bánát: Perviz Sándor.

A városi földek bérbeadása iránti jelentés. A bejelentett árverések jóváhagyattak.

A gazdasági választmányának javaslata — Budapestben a szabadságharc emlékére felállítandó szobor költségeinek fedezésére 200 frt megszavazása iránt. A szabadság szoborra 200 frt megszavaztatott.

A gazdasági választmány jelentése a törlesztési kölcsöntöke után járó kamatok törlesztésére felvett kölcsön tárgyában. Elhalasztatott.

A nagy. kir. 4. hadtestparancsnokságnak átirata a katonai laktanya és kórház építése tárgyában. A polgármester tervezet kiegészítésével bizatott meg.

Leovics Gedeon ügyvédnek mint elhunyt Dimitrievics Ignác és Terézia végrendeleti végrehajtójának beadványa a városi kórház javára hagyományozott 7 hold föld eladására iránt. Dimitrievics Ignác és neje a városi kórházra 7 hold földet hagytak, azonban anélkül, hogy azt birtokuk keretén belül megjelölték volna. Határozatott, hogy az örökhagyók összes földjei eladandók s a kórházat megillető összeg rendelkezésére lefoglalandó.

Néhai Falcione Gyula ösztöndíj alapítványánál üresedésben levő egy ösztöndíjhelynek betöltése. Pályázat fog nyitattni.

A városi tanácsnak javaslata néhai Falcione Gyula ösztöndíj alapítványához tartozó és a Bánát külvárosban fekvő üres házteleknek eladása iránt. Eladása engedélyeztetik.

A gazdasági választmány javaslata 1882. évben eszközölt közevetre kiadott összegre vontkozó megvizsgált számadás iránti felmentvény tárgyában. A közevő választmányának 1882-re a felmentvény megadatott.

A városi tanácsnak 1881. évben a diszkert és falkola bevétel és kiadásairól szóló számadása tárgyában. A kertészeti választmányának szintén a felmentvény megadatott.

A megyei alispáni hivatal a megyeház előtti térből 40 ööl széles sávot kér feljárnak. Megadatik.

Zombor, nov. 15.

Mai napon a zomborvidéki rom. kath. tanítógyűlést választmánya helyben gyűlést tartott.

Az elnök Pálch János előadta, hogy e választmányi gyűlésnek kettős feladata van: a nagygyűlésről reámaradt teendőket elvégezni és a jövő évi nagygyűlést előkészíteni. A nagygyűlés után kell a választmányának a Széchenyi Jenő kanonok és nemes-militiári plébános 20 aranyfranknyi pályadíja iránt rendelkezni. E tekintetben a választmány úgy határozott, hogy a díj annak adassék, ki a jövő nagygyűlésre legjobban fogja tételét kidolgozni; két egyenlő értékű munka esetében is a díj csak egynek fog kiadtni, mi fölött sors fog dönteni. Bírálókul az elnök elnökele alatt Vrábely József bajmoki és Konecs János esonoplyai tanítók lettek megválasztva. A másik ügy a nagygyűlés után a könyvtár rendezése. A könyvtárnok Eichorn Ferenc jelentette, hogy a kernyi könyvek áthozattak, ki együtt megkerestetett, hogy a könyvtárt rendezze és katalógust készítsen és azt Fejér Gyula írárt pénztárnoknak átadja, ki azt 300 példányban ki fogja nyomtatni és a jövő választmányi gyűlésnek bemutatni, mely aztán annak az egyleti tagok közötti kiosztását eszközözi.

A jövő nagygyűlésre felvették kidolgozandó tételül a II. országos tanítógyűlés által a III. országos tanítógyűlésre elfogadott tételből a következők: 1. A népiskola és a közegészségügy. 2. Az olvasókönyv. 3. Milyen legyen az ismétlő iskolák könyve falun és milyen városban? 4. A törtek tanítása a népiskolában. 5. A természetrajz tanításának anyaga és módszere a népiskolában. Ezekből egyet szabadon választhat minden egyes egyleti tag kidolgozásra, de választhat ezeken kívül más tételt is. Minden egyes tag tételét valóban dolgozza ki és azt a jövő évi husvét utáni esütörtökön tartandó választmányi gyűlésig az elnöknek beküldi. A választmányi gyűlés aztán meg fogja határozni, kiknek tételét vétetnek fel a nagygyűlésre és azokat tételük teljes kidolgozására fogja felszólítani. Továbbá Jauch Ferenc zombori tanító felkérte előadól a bibornok-érsek ő eminenciája körlevele által kilátásba helyezett országos kath. tanítóalap, és ezzel kapcsolatban az országos kath. tanítógyűlés ügyében; Konecs János esonoplyai tanító pedig, mint a ki a II. országos tanítógyűlésre kiküldött két tag közül a gyűlésen részt vett, referálni fog e gyűlésről kapcsolatban a Góczy Pál miniszteri osztálytanácsos által mondott beszéd elvi méltatásával.

E megállapodások az egyleti tagokkal az elnök-eg utján közöltetni fognak.

Tud.

Bezidán mv. polgárai és az 1885-ik évi országos általános kiállítás.

Bezidán, 1883. november 21.

Dr. Margalits Ede zombori tanár ur, az országos kiállításra létesült Bács-Bodrogh megyei központi kiállítási bizottság titkára, e hó 19-én jött városunkba, hogy a megyei központi kiállítási bizottság választmánya által feladottá jutott vidéki, helyi bizottságot — tehát azon közeget, mely tényleg van hivatva működni a nagyszabású orsz. kiállítás tárgyi halmazát a vidék iparosainak bevonása, munkája által országos színvételűvé emelni — első sorban is városunkban megalakítsa.

Polgáraink nem a várt nagy számmal ugyan, de minden iparágat képviseltek gyűltek össze az érkekezleti helyiségben, hol miután a kölcsönös bemutatás magával hozott bizalmas ismerkedés actusa befejezést nyert, s az érkekezlet vezetésére elnökül Mészner István plébános, jegyzőül Hegyessy Ferenc gyógyszerész urat megválasztotta, e sorokban kellő terjedelemben nem méltatható gyönyörű beszéddel értette meg Margalits ur az országos kiállítás fontos célját, — ez országos mozgalomnak különösen a vidéki kézműipar emelése s magának az iparosoknak jövő léteérékével szoros összefüggését; valamint a munkás harcot, mit hazai mestereinknek kifejtjenie kell, hogy végre valahára, az ipar jobb jövője előnyére, az ipartörvény reviziója által mielőbb e terem új viszonyok statuáltassanak.

Az érkekezés azon része volt leginkább iparosainkra megkapó, mely az iparosság kvalifikációja és a szabad iparnak az erőszakos verseny terén manapság divó ellenőrzés és minden megszorítás nélkül precizozásának szükségessége s elodázhatlan voltát említette; mig ama állítás, hogy a gyáripar a kéziiparnak nem elnyomója, hanem egymás támogatására és kiegészítésére hivatott munka tényező, — már kevésbé látszott megnyugtató érveléssel szolgálni a kézműipar nagyobb lendülete s szebb jövője ígéréste hallatára; mert iparosaink éppen a gyáriparnak fölötté olesó konkurenciája folytán látják a kézművesek helyzetének szorult álláspontját. Pedig hát e téren a gépipar nem adja s nem is adhatja fel éppen a fogyasztó közönség érdekéből munka előnyét, s nem különösen a külföld fejlett ipar viszonya tekintetéből, hol e két ipar nem ma már bé két munkálkodás közt a készítmény lehető műzileses, szolid értékű előállítását közös törekvéssel létesítik s olesó áruival — ha a behozatal megszorítás alá nem jut — piacainkat elárasztják.

Ebben rejlik hazánk iparának is szebb jövője!

A gép folytonos, kifáradhatlan munkaerő ugyan, mely milliókra menő munkás kezét pótol: de más oldalról ugyanannyinak ad foglalkozást; s ezenfelül az idő megtakarítása, a kézi munkaerőnek a személyes képzettség utján nyert műziles helyes alkalmazása a látszólagos kárt helyreütni képes.

Margalits ur igen szép hasonlattal mutatta továbbá ki beszéde folytán iparosainknak, hogy az ipar fejlesztésére miért van nagy befolyása egy oly kiállításnak, mint a tervbe vett 1885-iki általános kiállításunk leendő; — miért szükséges ott a magyar ipar legigénytelenebbnek látszó produktumát is kiállítani a maga egyszerűségében s mik lehetnek előbb utóbb elmaradhatlan következményei annak, ha a tevékenységben még a pusztá mellékgoglalkozásként üzött háziipar is tért foglal.

Végre lelkesítő, buzdító szavai befejeztével a helyi bizottság megalakítására hívta fel az érkekezletet.

Mindenekelőtt a helybeli bizottság elnökévé a központi választmányi bizottságban városunk iparosait képviselő Csirzka Konrad — jegyzőjévé pedig Bosnyák János urak választattak. — A bizottság megalakítása

körül pedig figyelembe vétetett minden iparág, s így ezek mindegyikének lehető bevonásával csak egy általános szakosztály szervekedett, mely úgy az ipari mint a mezőgazdasági ágat képviselni van hivatva.

Tagul megválasztattak:

Varga Sándor fazekas iparos, Varga Pál kovács, Barasi Antal kerékgyártó, Gender Ferenc esztergályos, Bálics Vince esztergályos, Ruff Mátyas cipész, Rákovics János kötélgyártó, Schmidt János mütakács, Snitzer József szabó, Veszeloyszki János harisnyakötő, Oberreiter Szilveszter asztalos, Krieg János lakatos, Hegyessy Ferenc gyógyszerész, Mészner István plébános és Roheim Károly nagykereskedő s földbirtokos.

A bizottság megalakítása után Ruff Mátyas iparos mondott köszönetet dr. Margalits urnak a bizottság megalakítása érdekében tett buzgó közreműködésért s a haza éltetésével a szervezkedő ülés befejezést nyert.

Ha meggondoljuk, hogy Bezidán munkás osztályainak 1/3-a iparos, több felinél pedig mezőgazda; — ha figyelembe vesszük az országos kiállítás általános célzatát, mely az egyes vidékek lakóinak ipari készítményét, termelési képességét lesz hivatva összehasonlítólag bemutatni: erős a reményünk, hogy Bezidán mv. polgárai vállvetve töreksszenek ezen munkában már eleve tölök kitelhető mozgalmat kifejteni — Hiszszük, hogy sok ügyes iparosaink, úgy gazdáink is megragadják az alkalmat az ország színe előtt vidékünk kézmű s háziipari, valamint gazdászati viszonyát, életképességét felmutatni; — hiszszük, hogy a helyi bizottság, valamint két rendű ipar együttnél is gondoskodni fog, miként egyes költségesebb iparmű kiállításának lehetősége szempontjából egyes pénzesebbjeink részéről azoknak előleges megvétele vagy előleges segélyezése utján is a kivitelben buzdít, támogát.

Molnár Ferenc.

Pattantyúk.

Az iskolákból.

Tanárok: Mondja meg kérem, hogy mit csinál ön, ha egy ember robbanás következtében légbe röpül.

Orvosnövendék: Megvárom, mig leesik.

Theologiai tanár: A protestánsok több hitágazatra oszlanak el; vannak reformátusok, lutheránusok, unitáriusok stb. Mondja meg kérem például, hogy ön hova tartozik?

Theologus: Spitzer Bernátnak tíz forinttal.

A hadgyakorlatokból.

Tábornok: Hisz a lovon sem tud jól ülni kapitány ur; most pedig hova vágat oly sebesen?

Kapitány: Jelentem tábornok ur, a pensióba.

Kapitány: (A tartalékoshoz.) Hát micsoda sz... abrichtolta kendet?

Tartalékos: Kapitány ur, mikor még hadnagy volt.

Imakor. Habták! Beifuss! Zum Gebet! (Ne mozogj ám, a ki purgatoriumos üdvössége van a jöszagu istenfádnak!) Von Gebet!

Egy közeli gyógyszerjertár aajtán olvasható: „Keztyük tisztítás végett jütányosan elfogadtatnak.”

Felolós szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

3252. sz.

ex 1883.

Hirdetmény.

Topolya község előjárósága részéről ezenel köz-hírré tétetik, miszerint Topolya község határában az 1883. évi XX. t. c. értelmében gyakorolható vadászati jog 1884. év január hó 1-től számított 6 egymás utáni évekre, vagyis 1889. év december hó végéig bezárólag terjedő időszakra 1883. december hó 8-an d. u. 3 órakor a község házában tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatni fog.

Mely árveréshez az árverezni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a község képviselét által az egész 6 évi bérleti időtartamra nézve megállapított 600 frt kikiáltási összegnek 10%-től mint övadékat az árlejtés megkezdése előtt készpénzben vagy elfogadható értékpapírban lefizetni tartoznak, egyéb az árverésre vonatkozó feltételek a község jegyzői irodában meg tudhatók.

Topolyán 1883. november 12-én. 3-3

Lakatos Lipót,
jegyző.

Rind Elek,
bíró.

Pályázati hirdetmény.

Topolya (Bács-Bodrogh vármegyében) tiszta magyar és 9500 lelket számláló község jegyzői hivatalánál egy, — évi 365 frttal javadalmazott község díjnoki, és egy 300 frttal javadalmazott község írnoki alkalmazás, — és pedig előbbi 1884. év január hó 1-től — utóbbi pedig 1883. év december hó 1-től elfoglaltatott lévén, kik ezen alkalmazást elnyerni óhajtják — ebbeli kérvényeiknek alulírottá kellő időben leendő benyújtására felhivatnak azzal, hogy kérvényeik lehetőleg okmányolandók, az elsőre nézve különös előnyben részesítettetik azon egyén, ki a jegyzői szigorlat létezésén kívül okmánnyal, az adóügyi kezelésébeni gyakorlati jártasságát és ezen szakmában történt munkálkodását hitelt érdemlőleg kimutatja.

Topolyán, 1883. évi november hó 19. én.

Lakatos Lipót,
községi jegyző.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy Zomborban, a főutcában, a **Sztojkovits Z. G.**-féle házban

a ceglédi gőzmalom-részvénytársaság LISZTRAKTÁRÁT

megnyitottam.

Ezen malom gyártmánya alig szorul dicséretre, az a székesfehérvári kiállításon **arany éremmel** lelt kitüntetve s mindenhol kivívta magának a legnagyobb kelendőséget.

Raktáramban kitünő jó

rozslisztet

is árulok és főtörekvésem leend, pontos szolgálat által becses vevőimet üzletem részére megnyerni.

Zomborban 1883. november hóban.

Teljes tisztelettel

Kramer Gyula.

12-7

Hirdetés.

Alulirt vas- és fűszerkereskedésben kerestetik egy fiatal kereskedő, ki a magyar és szerb nyelvet beszéli; előnyben részesül az, ki már vasútleben működött.

Kossin Károly,
vas- és fűszerkereskedő
Moholyon.

2-2

1537 sz.
ex 1883.

Kishegyes községe.

Arverési hirdetemény.

Hegyes községének 14124 kat. holdat tevő határán a vadászati jog, szárazon és vizen **évi december hó 2-án d. e. 9 órakor** Hegyes községének nyilvános árverésen 6 évre haszonbérbe fog adni, ki kiáltási ár 20 frt, bérlő köteles az utolsó évi haszonbért az árveréskor, a többit pedig mindenkor január hó 1-én lefizetni, mit ha nem teljesítene a bérlő, a bérlő megszűntnek tekintendő, s a község jogositva leend újból haszonbérbe adni.

Hegyes, 1883. november 14-én.

Cziráky,
jegyző.

3-2 **Malkacs András,**
bíró.

345. sz.
1883.

Arverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini kir. járásbíró 165., 1107., 1209/1883. számú végzése által az apatini k. k. uradalom végrehajtó járára Müller József és neje Anna apatini lakosok ellen 65 frt 80 kr., 20 frt 29 kr., 42 frt 82 kr. tőke, és eddig összesen 30 frt 59 kr. perkoltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 344 frtra becsült 3 sertés, 8 mérő kukorica, 4 ló, 3 kocsis, 1 tehénből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3223/1883. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Apatin községe házában leendő eszközésére **1883-ik évi december hó 6-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozóknak ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek beszáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1883. évi november hó 18-án.

Oláh János,
kir. bír. végrehajtó.

1411. szám. k. ig. 1883.

Arverési hirdetemény.

Kernyaja község előjárósága részéről közhírré tétetik, hogy Kernyaja község határában 9272 katasztrális holdnyi területen az 1883. évi XX. t. c. értelmében gyakorolható vadászati jog 1884. évi január hó 1-től 1889. évi december hó 31-ig terjedő hat évi tartamra folyó évi **december hó 2-án d. u. 3 1/2 órakor** Kernyaja község házában megtartandó nyilvános árverésen bérbe fog adni; — az árverési feltételek alulírott község előjáróságánál megtudhatók.

Kernyaja, 1883. november hó 12-én.

3-2

Preszly János,
községi jegyző.

Stelzen János,
községi bíró.

3666. sz.
k. ig. 1883.

Alsó első járási szolgabíróság.

Pályázati hirdetemény.

Vajszka, Bogyán, Plávna, Novoszellő és Déronya községzségi körben az orvosi állomás lekötésének folytán üresedésbe jövén, — annak betöltésére pályázat hirdettetik, s a választásra határidőül a körorvos székhelyére Vajszkara 1883. évi december 4-ikének délelőtti 10 órája tűztetik ki

A pályázni szándékozóknak felhívtnak, miszerint ebbeli folyamodványukat az 1871. évi XVIII. t. c. 74. §-a és az 1876. évi XIV. t. c. 143. §-a értelmében felszerelve alulirt szolgabíróhoz a választásra kitűzött napot megelőző napon okvetlen benyujtsák, minthogy a választási napon beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak. — A megválasztandónak a szláv nyelv bírása okvetlen szükséges. — Az állomással következő javadalmazások vannak egybekötve:

Vajszka községétől: évi 120 frt fizetés, nappali 30, éjjeli 50 kr.

Bogyán községétől: évi 15 frt fizetés, nappali 30, éjjeli 50 kr.

Plávna községétől: évi 135 frt, a meghatározott napokon 50 kr., ezen felül 1 frt látogatási díj.

Novoszellő községétől: évi 135 frt fizetés, a meghatározott napokon 50 kr., ezen kívül 1 frt látogatási díj.

Déronya községétől: évi 135 frt fizetés, a meghatározott napon nappali 50 kr., éjjeli 1 frt, ezenkívül ennek kétszerese, vagyis: nappali 1 frt és éjjeli 2 frt látogatási díj. — A megválasztandónak székhelye Vajszka. — Köteleztetik a megválasztandó a köréhez tartozó községekben minden héten egy meghatározandó napon megjelenni, az át- és visszazállításához az illető község tartozandó előfogatot előállítani. — Az állomás lehetőleg azonnal, de legkésőbb 1884. évi január 1-ig elfoglalandó. — Az orvostudorok előnyben részesülnek. — A választásnál az 1876. évi XIV. t. c. 144. §-nak rendelkezéséhez képest a megye tekintetes alispánja által 1876. évi 10371. sz. a kiadott határozat értelmében a körhöz tartozó községek közül Vajszka ^{2/10}, Bogyán ^{1/10}, Plávna ^{2/10}, Novoszellő ^{2/10} és Déronya ^{3/10} arányban vesznek részt.

Bácsban 1883. évi november 12-én.

Szolgabíró ur távollétében:

Lánczokor Antal,
segédszolgabíró.

3-2

GRÜN WALD I.

divatcikk, norinbergi, rövidárúk s fehérnemű kereskedése

ZOMBORBAN

12-2

a „Szent Háromság téren“ (a rom. kath. templom épületében.)

Ajánlja gazdag raktárát selyem, atlasz, bársony és divat-szalagok, csipkék, fodrok, crepinek, dudorok és diszítések. Női- és férfi szabóknak való mindennemű készítmények, valamint a legnagyobb választékú férfi- és női-fehérneműek, ingek, corjátékneműek s belésszövetek.

1 drb nag- és esernyő a legdivatosabb kiállításban	120-5.40	1 drb angol tollkés szaru, gyöngy- ház és teknősbéka nyéllal	25-1.30	1 chiffon kötő, Moire és Lüster, gazdag himzésekkel	40-1.80	1 rőf vagy 78 cntm. céna vagy vászon betétek	10-45
6 drb kávéskanál (mindig fehér)	55	1 drb jegyzőkönyv	8-45	1 salon nyakkendő urak részére	15	1 rőf vagy 78 cntm. legjobb mosható csipke, quipiir v bretonnes	5-24
1 drb tejmerítő	45	1 drb pénzserény, szarvas vagy bagaria bőr	20-1.10	6 drb félvászon zsebkendő színezett szélekkel	60	1 rőf vagy 78 cntm. legfinomabb selyem v. spanyol blundersipke	5-75
1 drb levesmerítő	80-1.15	1 drb pénzserény nők számára bársony vagy gyöngyház	60-1.50	1 nyakraváló urak vagy nők számára, atlasz, selyem, rips, moll vagy satain	15-90	1 rőf vagy 78 cntm. fátal vagy függöny szövet	30-75
1 drb igen tartós fogkefe	12	1 drb 25 és 50 képre való album	85-3.80			1 rőf v. 78 cm chiffon v. vászon	16-27
1 drb fej- vagy ruhakefe	40-1.20	1 drb cukordoboz, diófa vagy porcellán	85-1.60			1 rőf vagy 78 cntm. sirding, szürke vagy fekete	16
1 drb bontó- vagy sűrűfésű (valódi kautsuk)	15	1 drb szemüveg, szaru, acél- és ujezüst kerettel	40-1.15			1 rőf vagy 78 cntm. musselin, fehér vagy fekete	16
1 drb bontó- vagy sűrűfésű (szaru- vagy elefántcsont)	25-85	1 drb kézi- vagy utazó bőrönd	1.60-3.20			1 fél vég organtin	30
1 drb hajtartófésű minden fazonb.	20-40	1 pár nadrágtartó	18-65			1 tuat divatos gomb, bronz, selyem, acél, szaru, üveg, gyöngy, ház stb	5-60
1 drb hajtartófésű (valódi teknősbéka) 1 gramm	10	1 gyermekszoptató üveg	45			1 csomag pamut ala Pottendorfi 8 vagy 16 matring	80
1 drb fésű gyermekek számára	6	1 óralánc, acél, bronz és selyem	10-40			1 csomag 500 gram négyrétű legfinomabb gyöngy-kötő pamut	1.50
1 drb fésű gyermekek számára (elpusztíthatlan, legújabb)	25					1 gombolyag színes és fehér á	10, 15, 30
1 drb legfinomabb glicerín vagy mosclus-szappan	10					1 dréskfüzű, Pancer-Mieder, bárhol is 1.50, nálam csak	1 frt
1 kis üveg partum (Ess Bouqueti vagy Reseda)	30-65					1 derékfüzű, satain v. drill övvel	1.50-3.20
1 rizspor (zacsókban is)	20-50					1 tekeres gépcéna 200 rőf	6
1 pár harisnyakötő acél- vagy bronz kapcsolakkal	10					1 horgolt céna gyermek fejkötő	12-35
1 pár harisnyakötő gyermekek számára	6					1 horgolt gyermek szoknyácska	35-90
1 kulcstartó	15					1 pique gyermek pártii	12-20
1 grt. ing- s kélző gomb bronz, acél, gyöngyház stb.	5-65						
12 drb gallérgomb	4						